

Monografia Parohiei Ortodoxe Chisindia

A. Istoricul comunitatii parohiale

Parohia poarta numele Chisindia si apartine Protopopiatului Ortodox Sebis.

Discutand unele probleme de toponimie, numele Chisindia deriva din Chis-India care in traducere din limba maghiara inseamna Mica Indie. Satul este inconjurat de dealuri si paduri spre exemplu: Bustaceu, Dealul Florilor, La Nucut, Magura etc.

Satul Chisindia se invecineaza la est cu Almas, vest cu Cuied, sud cu Paiuseni si la nord cu Buteni, avand doua catune numite Ciolt si Hurez. Calea de acces spre parohie este soseaua Sebis-Buteni-Chisindia-Paiuseni. Satul este brazdat de trei vai: Valea Paiuseniului, Valea Hurezului si Valea Cioltului. Forma predominanta de relief este dealul care se uneste cu campia. Clima este temperat continentală de tranzitie, specifica pentru Europa Centrala cu patru anotimpuri distincte, primavara, vara, toamna și iarna. Diferențele locale climatice se datoreaza mai mult altitudinii si latitudinii, respectiv mult mai puțin influențelor oceanice din vest, ale celor mediteraneene din sud-vest si celor continentale din est.

Prima atestare documentară a localității Chisindia datează din anul 1349. Satul Păiușeni este atestat documentar în anul 1574 și Văsoaia în anul 1574.

S-a descoperit un cimitir cu morminte din piatra si schelete ingropate in pozitie sezinda din perioada nedatata .(Marki).

Au fost descoperite monede din perioada romana a lui Filip Arabul .

Intre anii 1200-1300 au functionat in Chisindia,cateva mine de aur,existand in acest sens dovezi istorice.

In 1350 se numeste Kuszund si apartinea domeniului Abramffy,(Anjou,361)

In 1363 se numea Kuszund sau Kewzend si apartinea arhiepiscopiei din Alba Iulia

In 1574 apartinea begului turc Kurt de la Ineu

In 1715 erau 11 familii.

In 1720 erau 14 familii.

In 1747 se numea Kizingyia si erau 58 familii.

Existenta locuitorilor pe aceste meleaguri este dataata inca din secolul al XIV- lea.

Datele istorice ne dovedesc ca pe aceste meleaguri a existat o singura etnie si anume romana. In 1844 erau aproximativ 366 de case in sat, natalitatea crescand dupa 1900, ajungand in 1975 ca satul sa fie populat de 1200 de suflete, iar astazi in parohie sunt 680 de oameni.

In localitate exista si un monument inchinat eroilor satului cazuti in cele doua razboaie mondiale.

B. Istoricul bisericii parohiale

Datele istorice existente ne arata ca in 1700 exista o biserică in locul numit Tantarini (cimitir). In anul 1752 biserică este vanduta parohiei Iercoseni, unde exista si azi. In anul 1768 parohia avea noua filii. In anul 1808 biserică din Tantarini se muta pe locul unde este si azi biserică din deal, construita din lemn cu dimensiuni mai mari. In anul 1880 este vanduta la Buteni si aici se construiesc o noua biserică din piatra. Incepand cu anul 1900 casele din deal unde exista biserică se muta in vale si se ia hotararea ca si biserică sa fie mutata in vale.

Intrucat unii credinciosi trec la neoprotestanti si uniti, Episcopia hotaraste sa se construiasca biserică si in deal si in vale. Cele doua biserici se construiesc pana in anul 1937, biserică din vale cu hramul "Intrarea Mantuitorului in Ierusalim" (Floriile) iar biserică din deal cu hramul "Sfantul Ierarh Nicolae".

a. Biserica “Intrarea Mantuitorului in Ierusalim”

Biserica din vale cu hramul “Intrarea Mantuitorului in Ierusalim” a fost construita in anul 1937 de arhitectul Alexandru Graf din Arad, avand ca antreprenor pe Corbaceri Teodor din Buteni. Este construita din piatra si caramida acoperita cu tigla si turla din tabla. Biserica are forma de cruce cu dimensiunile urmatoare: 26 de metri lungimea, 9,6 metri latimea, suprafata totala fiind de 249 de metri patrati. Se sfinteste la 23 octombrie 1938, iar in 1954 biserica e pictata la interior de pictorul Cornel Cenad, pictura in tempera. La data de 26 octombrie 1954 este sfintita de Episcopul Andrei Magieru.

Biserica “Sfantul Ierarh Nicolae”

b. A doua biserica cu hramul “Sfantul Ierarh Nicolae” (deal) e construita in 1937, avand ca antreprenor pe Ioan Capitan din Sebis. Biserica e construita din piatra si caramida, acoperita cu tigla si turla din tabla. Are forma de cruce si dimensiunile urmatoare: lungimea 19 metri, latimea 10 metri iar suprafata totala este de 190 metri patrati. Este sfintita in noiembrie 1937 de delegatul episcopiei Caius Turiciu. Intre 1978-1980 este pictata in fresca de Mihail Balasescu de la Craiova si e tarnosita la data de 2 noiembrie 1980 de Episcopul Visarion Astileanul, preot paroh fiind Vasilie Nistor.

Intre anii 2009-2012 s-au facut reparatii capitale la ambele biserici. Lucrarile au fost binecuvantate de Inaltpreasfintitul Arhiepiscop Timotei al Aradului in data de 7 octombrie 2012.

Sirul preotilor slujitori la altarele bisericilor:

1	Popovici George	1755
2	Popovici Dumitru	1755
3	Oprici Dimitrie	1757-1758,1767
4	Cornea Iocav	1767
5	Cornea Vasilie	1800-1835
6	Iovici Moise-Iovita	1833-1835
7	Cornea Teodor	1835
8	Rubenovici Georghe	1835
9	Coloja Porfirie	1839,1853-1854
10	Cornea Lupu	1839-1853;1855-1863
11	Mihut Petru	1841-1853;1855-1862
12	Colf Urs	1863-1864
13	Popescu Georgie	1863-1864
14	Alexandrescu Simion	1864-1866
15	Dragan Petru	1866-1868
16	Cornea Georgie	1866-1887
17	Bradean Atanasie	1867-1909
18	Oprea Lazar	1875-1890
19	Maces Antonie	1909-1917
20	Oprea Lazar	1916-1923
21	Bodea Iuliu	1906-1923
22	Mates Dionisie	1911-1922
23	Stan Stefan	1917-1923
24	Cosma Ioan	1921-1923
25	Mihut Mihai	1905-1939
26	Korosladanyi Tiberiu	1932-1933
27	Seran Ilie	1934-1937

28	Lucaci Teodor	1937-1958
29	Barna Semproniu(preot uniat)	1938-1940
30	Dimitrie Cuzman	
31	Corpaci Pahomie	
32	Oprea Stefan	
33	Popovici Gheorghe	
34	Herlo Augustin(preot uniat)	
35	Barna Augustin(preot uniat)	
36	Suciu Octavian(preot uniat)	1946-1949
37	Pavel Ioan	1950-1960
38	Mandache Constantin	1958-1966
39	Stratulat Alexandru	1966-1975
40	Nistor Vasilie	1975-2015

C. Cimitirul

Parohia detine un cimitir proprietate personala nefolosit si are in folosinta un cimitir comunal. In acest cimitir este inmormantat protopopul Bradean Ioan.

D. Activitati culturale si filantropice in trecut

Cele doua biserici au avut fiecare cor barbatesc incepand cu anul 1950 care a continuat pana in 2007. S-au remarcat dirijorii Suba Ioan, Tripsa Alexandru, Mihut Ioan, Ruja Ioan si Lupsa Teodor. In 1985 s-a infiintat cor mixt pentru ambele biserici, instructor fiind Borlea Teodor din Buteni iar dirijor a fost Cornea Ilie. In 1978 a luat fiinta si o fanfara care exista si astazi. Instructor a fost Harja Ioan, iar dirijor fost Cornea Ilie si acum este Oprea George. Dupa 1900 in deal s-a construit de enoriasi langa biserica din deal o scoala, care a fost folosita ca si granditita si camin cultural pana in 1972, iar in prezent este o ruina. Unii dintre dascalii scolii au fost: Ruiu Nicolae (director), Ruita Doina, Mihut Mihai, Mihut Floare, Cozma Nicolae, Ciobota Vasile, etc.

E. Profilul actual al parohiei

Parohia desfasoara o activitate deosebita pe plan filantropic, sprijinind toate actiunile initiale de forurile superioare ale bisericii. In parohia Chisindia se pastreaza datinile si obiceiurile de Craciun, Anul Nou, Boboteaza, Pasti, Rusalii, si la alte sarbatori. La Craciun si Anul Nou copiii ies la colindat prin sat, iar adolescentii satului cutreiera comuna cu piesa "Steaua" care comemoreaza scene din Nasterea Mantuitorului. La Boboteaza parintele insotit de oameni dupa liturghie iese la ruga din apropierea bisericii unde sunt unplute vase mari cu apa si are loc sfintirea apei. La Pasti se respecta traditia cu inrositul oualor, si salutul "Hristos a Inviat" cu raspunsul "Adevarat a Inviat". In a doua zi de Pasti si de Rusalii preotul insotit de credinciosi merg la una din rugile satului unde are loc o slujba specifica incheiata cu sfintirea rugii respective.

Bibliografie:

Gheorghe Ciuhandu, Romanii din Campia Aradului de acum doua veacuri cu un excurs istoric pana la 1752 si insemnari istorice politice ulterioare.

www.chisindia.ro

Arhivele Parohiei

Intocmit de Preot Vasile Nistor